

اندیشنامه جنبش نرم‌افزاری (۵)

چالش‌های یک تحول

بررسی موانع اسلامی سازی علوم انسانی در دانشگاه‌ها

فهرست

پیشگفتار	۹
مقدمه	۱۱
موانع دانشگاهی اسلامی سازی علوم انسانی	۱۳
۱. دین‌شناسی از منظر مدرنیته (دین‌شناسی شرق‌شناسانه)	۱۳
۲. جزم‌اندیشی و تعصب نسبت به مدرنیته	۱۷
۳. هژمونی و مرجعیت غرب در علوم اجتماعی	۱۹
۴. سطحی‌زدگی در روش و تله‌ی پوزیتیویستی و ابطال‌گرایانه	۲۳
۵. نفی سیاست دینی	۲۶
۶. ناکارآمدی و ناپسندگی محتوای دینی نظام آموزشی علوم اجتماعی و انسانی	۲۷
۷. عدم توجه به مسایل و نیازهای اجتماعی	۲۸
۸. نگرش منفی نسبت به جامعه‌ی خودی	۳۱
۹. سیاست‌زدگی و فقدان نگرش سیستمی و ارگانیک	۳۲
۱۰. معیارهای غلط در تولید علم	۳۵
۱۱. فقدان فرهنگ تعامل و گفت‌وگو در محیط‌های دانشگاهی	۳۹
۱۲. عدم ساماندهی تحقیقات و رساله‌های تحقیقاتی در دانشگاه	۴۳
چه باید کرد؟	۴۹
منابع	۵۱

پیشگفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهٰنٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِيْنًا
ای مردم! همانا برای شما از جانب پروردگارتان برهانی آمده است، و ما نوری روشنگر
(قرآن) به سوی شما فرو فرستادیم. (نساء-۱۷۴)

سپاس خداوندی را که بشر را به برهان حقانیت وجود ذی جود آخرین فرستاده‌اش و
نور روشنی بخش کلام الله مجید هدایت کرد و ملت شریف ایران را با هدیه‌ی آسمانی
انقلاب اسلامی و حیات در ذیل نعمت ولایت در مسیر رشد و تعالی قرار داد.

انقلاب اسلامی، نعمت بی بدیلی بود که رهین ملت ایران شد تا مسیر تمدن سازی
اسلامی و الگو شدن برای جهان بشریت را پیماید و البته در این طریق راه ناپیموده هنوز
زیاد است و نیازمند گام‌هایی استوار و خردورزانه هستیم. اندیشکده‌ی برهان که متشکل
از جمعی از فرزندان انقلاب اسلامی است، کانونی است فعال در زمینه تبیین گفتمان
تمدن ساز انقلاب اسلامی. تلاش این موسسه اندیشه محور بر این است که با تکیه بر
سرمایه و استعداد معرفتی - علمی نیروهای فرهیخته جریان انقلابی و ارزشی به تبیین

گفتمان انقلاب کمک کرده، در مسیر تربیت نیروهای فکری تراز انقلاب اسلامی و یا به تعبیری «مؤمن اندیشه‌ورز جهادی» بکوشد.

این موسسه خود مسیر مطلوب خود را حرکت در چارچوب الگوی امام-امت می‌داند و بر این اساس، مبنای گفتمان‌سازی جهادگران فکری این اندیشکده بر پایه‌ی تبیین بیانات و دغدغه‌ها و مطالبات سیاسی-فرهنگی حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تولید پژوهش‌های معرفتی و راهبردی معطوف به این مهم است. اندیشکده‌ی برهان بر آن است که در مسیر یک جهاد فکری و اعتقادی منسجم و متقن با پاسخگویی مستدل و منطقی به پرسش‌ها و مسئله‌های کنونی جامعه، گره‌گشایی از معضلات فکری و نظری و شبهه‌زدایی و تولید تحلیل و تأملات سالم و پالوده از کج‌اندیشی و انحراف، گام بردارد.

امید است این اثر، گامی کوچک اما مؤثر در شناخت و تعمیق اسلام ناب محمدی (ص) و مورد رضایت پرچم‌دار هدایت بشر، حضرت ولی‌عصر (عج) قرار گیرد. لازم است از زحمات آقای محمد آقابیگی کلاکی و سایر همکارانی که ما را در تهیه این کتاب یاری فرمودند، تشکر بجای آوریم.

محمدجواد اخوان

مدیر اندیشکده برهان